

بررسی ANCA در بیماران مبتلا به پورپورای هنوخ شوین لاین

دکتر رضا امین^۱، دکتر سید محسن دهقانی^۲، دکتر زهرا امیر غفران^۳، دکتر سارا کاشف^۴

چکیده

واسکولیت در کودکان ناشی از طیف وسیعی از علل می‌باشد. شایعترین واسکولیت کودکان (Henoch – Schonlein Purpura) HSP برای آن در نظر گرفته اند در مورد نقش اتوآنتی بادی‌ها از نوع ANCA (Antineutrophil Cytoplasmic Antibodies) در ایمونوپاتوژن این بیماری اختلاف نظر وجود دارد. این مطالعه از نوع آینده نگر بر روی ۳۰ بیمار که در مدت ۱۸ ماه در بخش کودکان بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز بستری شدند، مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات مربوط به تاریخچه بیماری و معاینات بالینی در بدرو مراجعه ثبت گردید. آزمایشات ESR, CBC, ASO, BUN، کراتینین، سدیم، پتاسیم، آزمایش کامل ادرار و تست گایاک مدفع از بیماران به عمل آمد و نتایج جمع آوری شد. سرم بیماران در دمای C⁰-۲۰ فریز شد و همزمان آزمایشات IgG-ANCA, IgA, C₃, IgA- RF و ANA انجام شد. میانگین سنی بیماران ۷/۸۸±۲/۸۲ سال و نسبت پسر به دختر ۱/۱ بوده است. اکثر بیماران در فصول پاییز و بهار مراجعه کرده بودند. سابقه عفونت مجاری تنفسی فوقانی در ۴۰ درصد بیماران طی دو هفته گذشته وجود داشته است. شایعترین شکایات بیماران، ضایعات پوستی (۷۶/۷٪)، درد شکمی کولیکی (۳۳/۳٪) و تورم و درد مفاصل (۲۰٪) بوده است. ضایعات پوستی در تمام بیماران وجود داشته است (۱۰٪) که شایعترین نوع آن ضایعات پورپوریک قابل لمس، و شایعترین محل آن باسن و اندام تحتانی بوده است. در گیری گوارشی در ۸۶/۷ درصد موارد وجود داشته که شایعترین تظاهر آن درد شکمی کولیکی بوده است (۴۶/۷٪). در گیری مفاصل نیز در ۸۶/۷ درصد موارد وجود داشته که شایعترین مفاصل در گیر مج پا (۷۳/۳٪) و زانو (۵۳/۳٪) بوده است. در گیری کلیوی در ۲۰ درصد بیماران در بدرو مراجعه وجود داشته، که شایعترین تظاهر آن وجود خون در ادرار بوده است. ESR در ۴۰ درصد بیماران بالا بوده است. تست ASO در ۲۵ درصد بیماران بالاتر از Todd Units بوده است. آزمایش کامل ادرار در ۷/۳۶ درصد موارد سدیمان غیر طبیعی را نشان داده است. تست گایاک مدفع در ۴۳/۳ درصد موارد مثبت بوده است. ANA در ۲۰ درصد موارد و IgA- RF در ۴۳/۳ درصد موارد مثبت بوده است. C₃ در ۲۶/۷ درصد موارد پایین تر از حد نرمال برای سن، و IgA سرم در ۴۳/۳ درصد موارد بالاتر از حد نرمال برای سن بوده است. IgG- ANCA در تمامی بیماران و تمامی افراد گروه کنترل منفی بوده است. با توجه به کل موارد بستری در بخش‌های کودکان این مرکز طی مدت مطالعه HSP حدود ۰/۵ درصد از کل موارد بستری را شامل شده است. شیوع عالیم بالینی مختلف و حضور IgA بالاتر از حد نرمال برای سن و IgA- RF در بیماران ما قابل انتظار بوده است. CLA در ۲۶/۷ درصد موارد به صورت ضعیف مثبت بوده، و رابطه‌ای با سایر عالیم بالینی و آزمایشگاهی نداشته است. IgG- ANCA در تمامی بیماران و افراد گروه کنترل منفی بوده است و در مجموع با توجه به یافته‌های پژوهش به نظر میرسد که اگر ANCA در بیمار مشکوک به HSP مثبت گردد، باید به تشخیص شک کرد و به انواع دیگر واسکولیت با تظاهرات مشابه پوستی و کلیوی فکر کرد.

واژه‌های کلیدی: واسکولیت، هنوخ شوین لاین، پورپورا، اتوآنتی بادی

مقدمه

بیماری پورپورای هنوخ شوین لاین (HSP) شایعترین واسکولیت سیستمیک در کودکان می‌باشد. پاتوژن این بیماری هنوز نامعلوم بوده و بر نقش عوامل عفونی و مکانیزم‌های اینمی، در پاتوژن این بیمار تأکید شده است^(۱). NCA گروهی از

۱- دانشیار گروه ایمونولوژی و آرژی کودکان

۲- متخصص بیماریهای کودکان

۳- استادیار گروه ایمونولوژی و آرژی کودکان

۴- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شیراز

(۴۶/٪) بوده اند، که نسبت در گیری پسران کمی بیشتر است. اکثر بیماران در فصول پاییز (۳۶/٪) و بهار (۳۱/٪) مراجعه کرده بودند. سابقه عفونت مجاری تنفسی فوقانی در ۱۲ نفر از بیماران (۴۰/٪) طی دو هفته گذشته وجود داشته است. در دو مورد سابقه گرش حشرات طی هفته گذشته وجود داشته که یک مورد آن گرش زنبور عسل بوده است. شایعترین شکایات بیماران، ضایعات پوستی (۷۶/٪) و درد شکمی کولیکی (۳۳/٪) بوده است. شکایات دیگر به ترتیب شیوع عبارت بودند از: تورم و درد مفاصل (۲۰/٪)، خونریزی گوارشی (۱۰/٪)، درد و ورم اندام ها (۱۰/٪)، استفراغ (۶/٪) و تب (۳/٪). شایعترین نوع ضایعات پوستی به صورت ضایعات پورپوریک قبل لمس بوده که در تمام بیماران وجود داشته است (۱۰۰/٪)، و شایعترین محل آن روی باسن (۸۳/٪) و اندام تحتانی (۷۳/٪) بوده است. در گیری گوارشی در ۲۶ بیمار (۸۶/٪) وجود داشته که شایعترین ظاهر آن به صورت درد شکمی کولیکی بوده است (۴۶/٪). خونریزی گوارشی تحتانی به صورت مدفعه تیره رنگ در ۱۱ بیمار (۳۶/٪) وجود داشته است. در گیری مفاصل نیز در ۲۶ بیمار (۸۶/٪) وجود داشته که به صورت تورم و درد مفصل ظاهر کرده است. شایعترین مفاصل در گیر، مچ پا (۷۳/٪) و زانو (۵۳/٪) بوده است. در گیری کلیوی در ۶ بیمار (۲۰/٪) دريدو مراجعه وجود داشته است که ۵ مورد آن با ادرار خونی و یک مورد با کاهش حجم ادرار ظاهر کرده بودند. ورم پوست سر، ورم اسکروتوم و انواژیناسیون هر کدام در یک مورد مشاهده گردید. دونفر از بیماران موارد شناخته شده تترالوژی فالوت بوده اند. هموگلوبین و WBC در اکثر بیماران طبیعی بوده است. آنما و لکوسیتوز خفیف در چهار مورد (۱۳/٪) دیده شد.

ESR در ۱۲ بیمار (۴۰/٪) بالا بوده است. BUN، کراتینین، سدیم و پتاسیم در تمامی بیماران طبیعی بوده است. تیتر ASO در ۲۵ درصد بیماران بالاتر از Todd Units بوده است. آزمایش کامل ادرار در ۳۶/٪ درصد موارد سدیمان غیرطبیعی را نشان داده که شایعترین اختلال آن وجود خون در ادرار بوده است. آزمایش مدفعه بیماران از نظر وجود خون توسط تست گایاک نشان داد که این تست در ۴۳/٪ درصد از بیماران مثبت بوده است. ANA

اتوآنتی بادیها هستند که حضور آنها در دیگر سندرمهای واسکولیت ثابت شده است اما نقش آنها در ایمونوپاتوژنز HSP مورد اختلاف نظر می باشد^(۵،۶). این مطالعه با هدف بررسی حضور و نقش احتمالی ANCA در بیماری HSP، انجام شده است.

روش بورسی

در این مطالعه آینده نگر ۳۰ بیمار که بر اساس معیارهای ACR^(۵) تشخیص HSP برای آنها گذاشته شده و در مدت ۱۸ ماه (از اول اسفندماه ۱۳۷۷ لغایت آخر مرداد ماه ۱۳۷۹) در بخش کودکان بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز بستره شدند، مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات مربوط به تاریخچه بیماری و معاینات بالینی در بدو مراجعه در پرسش نامه های مخصوص ثبت گردید. آزمایشات ESR, CBC, تیتر BUN, گرفتاری و مخصوص ثبت گردید. آزمایشات IgG, IgM، ASO، کراتینین، سدیم، پتاسیم، آزمایش کامل ادرار و تست گایاک مدفعه از بیماران به عمل آمد و نتایج جمع آوری شد. سرم بیماران در دمای C ۲۰° - فریز گردید و پس از جمع آوری تمام نمونه ها آزمایشات C₃, IgA, ANA, IgG- ANCA و RF - IgA - IgG- ANCA به روشن انجام شد. Immunofluorescent (IFA) غیر مستقیم انجام شد. پس از جدا نمودن نوتروفیل از خون افراد طبیعی تعداد معینی از آنها بر روی اسلاید فیکس گردید و سپس با اضافه کردن سرم بیمار و در مرحله بعد آنتی هیومن IgA متصل به FITC (شرکت داکو - دانمارک) حضور آنتی بادی های ضد سیتوپلاسم نوتروفیل ها بررسی شد. تعداد ۳۰ نفر از کودکان سالم که از نظر سنی و جنسی با گروه بیمار هم خوانی داشتند و هیچگونه سابقه بیماری ایمنی یا واسکولیت در خود و خانواده آنها وجود نداشت، انتخاب شدند و نمونه سرم آنها در C ۲۰° - فریز گردید و همزمان با بیماران آزمایشات IgG- ANCA و IgA- RF به عنوان گروه کنترل روی آنها انجام شد.

نتایج

میانگین سنی بیماران 28.8 ± 7 سال بود. (محدوده سنی بین ۲ تا ۱۴ سال). ۱۶ بیمار پسر (۵۳/٪) و ۱۴ بیمار دختر

۱۱ نفر از بیماران (۳۶/۷٪) مثبت بوده است. مقدار C₃ در ۸ نفر (۲۶/۷٪) پایین تر از حد نرمال برای سن بوده است. IgG- ANCA در تمامی بیماران و تمامی افراد گروه کنترل منفی بوده است. خلاصه نتایج به دست آمده در جدول (۱) آمده است.

در ۱۶ نفر از بیماران (۵۳/۳٪) منفی، در ۸ نفر (۷/۲٪) به صورت ضعیف مثبت (با تیتر ۱:۴۰) و در ۶ نفر (۲۰٪) مثبت (با تیتر ۱:۸۰) بوده است. که همگی این ۶ مورد دارای پاترن Speckled IgA سرم در ۱۳ نفر از بیماران (۴۳/۳٪) بالاتر از حد نرمال برای سن بوده است. IgA- RF در

جدول ۱ : مشخصات بیماران مورد مطالعه

عنوان نفسی و فقاری	ANCA	IgA-RF	C ₃	↑ IgA	ANA	درگیری پلیوی	درگیری منصل	درگیری کوچک	درگیری پرس	قابل	جنسیت:	سن:	وزن:
+	-	-	-	+	±	-	+	+	+	ز	M	۷	۱
+	-	-	-	+	-	-	+	+	+	ز	M	۴	۲
+	-	-	-	-	-	-	+	+	+	ز	F	۹	۳
+	-	+	+	+	±	+	+	+	+	ب	F	۱۲	۴
-	-	+	+	-	-	-	+	+	+	ب	M	۱۱	۵
+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	ب	M	۱۳	۶
-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	ب	M	۵/۵	۷
-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	ب	M	۱۱	۸
+	-	-	-	+	±	-	+	+	+	ب	F	۹	۹
+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	ب	M	۷	۱۰
-	-	+	-	-	-	-	+	+	+	ت	M	۶	۱۱
-	-	-	+	-	-	-	+	+	+	ت	M	۱۴	۱۲
-	-	-	-	+	-	-	+	+	+	ت	M	۵	۱۳
-	-	+	-	-	-	-	+	+	+	ب	F	۷	۱۴
-	-	+	+	+	-	-	+	+	+	ب	M	۶	۱۵
-	-	-	-	-	+	-	+	-	+	ب	F	۱۰	۱۶
-	-	+	-	-	±	-	+	+	+	ب	F	۸	۱۷
+	-	-	+	-	±	+	+	+	+	ب	M	۴/۵	۱۸
+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	ب	M	۷	۱۹
+	-	-	-	+	+	-	+	+	+	ب	M	۱۰	۲۰
+	-	-	-	-	+	-	+	-	+	ب	F	۶	۲۱
-	-	+	-	+	-	-	+	+	+	ز	M	۸	۲۲
-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	ز	F	۴/۵	۲۳
-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	ز	F	۶	۲۴
+	-	+	-	-	-	+	+	+	+	ز	F	۸	۲۵
-	-	+	-	+	±	-	-	+	+	ب	F	۲	۲۶
-	-	+	-	+	±	-	+	+	+	ب	M	۷	۲۷
-	-	-	-	-	±	-	+	-	+	ب	F	۱۱	۲۸
-	-	-	-	-	+	-	+	+	+	ت	F	۱۰	۲۹
-	-	-	+	+	-	-	-	+	+	ت	F	۸	۳۰

بحث و نتیجه گیری

فیرین و واسکولیت لکوسیتو کلاستیک ایجاد می شود.^(۱۰)

این مطالعه نشان داد که در مدت ۱۸ ماه ۳۰ بیمار HSP در بخشهای کودکان بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز بستری شده اند، که با توجه به کل موارد بستری طی این مدت (۵۲۰۷ بیمار)، بیماری HSP حدود ۰/۵ درصد از کل موارد بستری را شامل شده است. که نشان دهنده شیوع قابل توجه واسکولیت در کودکان است. میانگین سنی بیماران در مطالعه اخیر $7/88 \pm 2/82$ سال بوده است. در حالیکه در مطالعه Balmelli و همکاران^(۱۱) (سال ۱۹۹۶) بر روی ۱۳۹ کودک مبتلا به HSP میانگین سنی بیماران ۴/۵ سال بوده است. سابقه عفونت مجاری تنفسی فوکانی در ۴۰ درصد بیماران مطالعه اخیر وجود داشته است، ولی در مطالعه Balmelli در ۶۰ درصد موارد این سابقه وجود داشته است. تیتر ASO نیز در ۲۵ درصد بیماران این مطالعه بالا بوده است، که بیانگر وجود نقش یک عامل عفونی (استرپتوكوک گروه A بنا همولیتیک) به عنوان شروع کننده بیماری می باشد. این موضوع در مطالعات دیگر نیز اثبات شده است.^(۱۲) مقایسه تظاهرات بالینی و علایم بیماران بین مطالعه اخیر و دو مطالعه دیگر در امریکا و اروپا در جدول (۲) آمده است.

HSP شایعرین واسکولیت در کودکان می باشد، که تظاهرات بالینی متفاوت دارد. در برخی موارد تشخیص آن بسیار مشکل بوده و حتی در مواردی منجر به اعمال جراحی غیر ضروری می شود. هر چند پاتوزنز آن به درستی مشخص نیست اما یک ایمونو پاتوزنز با واسطه IgA برای آن در نظر گرفته می شود. دلایل این امر بالا بودن میزان IgA سرم^(۷)، وجود کمپلکسهای ایمنی حاوی IgA در گردش خون^(۸)، وجود IgA-RF^(۳)، و افزایش تعداد لنفوسيتها تولید کننده IgA و نیز رسوب IgA در ضایعات پوستی این بیماران^(۴) می باشد. بر اساس تئوریهای جدید در این بیماران استعداد ذاتی ابتلا به HSP پس از تحریک مخاط توسط عوامل عفونی وجود دارد. با تحریک لنفوسيتهاي B مخاط IgA ساخته می شود. کترل طبیعی لنفوسيتهاي T بر سنتر IgA مختل می باشد. IgG با احتمالاً برخی پروتئین های دیگر تداخل کرده و ماکرومولکول هایی را ایجاد می کند که مسیر آلتراتیو کمپلیمان را فعال می کنند. مقداری IgA نیز در ارگانهای در گیر رسوب می کند و باعث ایجاد پاسخ التهابی شده و مسیر کواگولاسیون نیز فعال می شود، که درنتیجه آن در سطح عروق کوچک و مویرگها خونریزی، رسوب

جدول ۲: مقایسه تظاهرات بالینی و علایم بیماران HSP در سه مطالعه

نوع درگیری	مطالعه Saulsbury	مطالعه Balmelli	مطالعه اخیر
ضایعات پوستی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰
ضایعات روی باسن و اندام تحتانی	- *	%۴۹	%۵۶/۷
تورم و درد مفاصل	%۸۲	%۷۹	%۸۶/۷
درد شکمی	%۶۳	%۴۰/۳	%۴۶/۷
خونریزی گوارشی	%۳۳	%۱۶/۵	%۳۶/۷
انواع ایناسیون	-	%۴/۳	%۳/۳
درگیری کلیوی	%۴۰	%۴۳/۲	%۳۶/۷
ورم بیضه ها	-	%۷/۹	%۳/۳
درگیری عصبی	-	%۲/۲	صفر

* در مطالعه Saulsbury برخی بررسی ها ارائه نشده است.

IgA- یماری ارتباط داشته است.^(۵) در این مطالعات ANCA به روش ELISA انجام شده است، و برخی از این مطالعات روی بزرگسالان انجام شده است. اما در مطالعات دیگر HSP منفی بوده است و چنین استنباط شده است که شاید نتایج مثبت IgA- ANCA در مطالعات دیگر ناشی از خصوصیات آتیپیک آنتی هیومن IgA باشد که فقط در تست ELISA دیده می شود و مربوط به واکنش آنتی ژن - آنتی بادی نمی باشد.^(۴,۲) و نیز در برخی مطالعات مثبت شدن IgA- ANCA را به نتیجه مثبت کاذب ناشی از وجود IgA-RF یا ANA مربوط دانسته اند.

در این مطالعه IgG- ANCA در تمامی بیماران و تمامی افراد گروه کنترل منفی بوده است. که این نتیجه مشابه نتایج به دست آمده از مطالعات Robson و همکاران^(۴) روی ۱۹ کودک مبتلا به HSP (سال ۱۹۹۶)، Saulsbury و همکاران^(۳) روی ۲۹ کودک مبتلا به HSP (سال ۱۹۹۱) و Rovel و همکاران^(۴) روی ۱۰ بیمار بزرگسال مبتلا به HSP (سال ۲۰۰۰) می باشد. در مجموع با توجه به یافته های این پژوهش و سایر پژوهش های مشابه به نظر می رسد که اگر ANCA در بیمار مشکوک به HSP مثبت گردد، باید به تشخیص شک کرد و به انواع دیگر واسکولیت با تظاهرات مشابه پوستی و کلیوی فکر کرد. همچنین بیماران HSP ممکن است در گیری ریوی نیز داشته باشند که در این صورت باید بیماری و گنرگرانولوماتوز نیز در تشخیص افتراقی در نظر گرفته شود.^(۷) لذا توصیه می شود در صورتی که بیمار HSP با عالیم ریوی یا دیگر عالیم اتیپیک تظاهر کند، تست ANCA جهت تشخیص افتراقی از سایر سندروم های واسکولیت انجام گیرد..

تشکر و قدردانی

نویسندها از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز جهت حمایت از طرح پژوهشی (۸۱۶-۷۸) قدردانی می نمایند.

در این مطالعه دو نفر از بیماران سابقه گزش حشرات طی هفته گذشته را داشته اند. که این موضوع در مطالعات دیگری نیز ذکر شده است.^(۱۳) و یانگر رابطه احتمالی گزش حشرات با این بیماری می باشد و برای اثبات آن نیاز به مطالعات بیشتری می باشد. دو نفر از بیماران در این مطالعه موارد شناخته شده تترالوژی فالوت بوده اند، که در بررسی متون چنین مواردی مشاهده نگردید. وجود یا عدم وجود رابطه میان این دو بیماری نیاز به مطالعات بیشتری در آینده دارد. بر اساس بررسی متون ANA در بیماران HSP منفی می باشد، در حالیکه در این مطالعه در ۲۰ درصد موارد ANA مثبت بوده است. هیچکدام از این بیماران معیارهای کافی جهت تشخیص Systemic Lupus Erythematosus خواهد شد. IgA-RF در ۳۶/۷ درصد از بیماران این مطالعه مثبت بوده است، که تقریباً مشابه نتایج به دست آمده از مطالعه Saulsbury و همکاران^(۳) در سال ۱۹۹۱ می باشد. که در مطالعه آنها IgA-RF در ۵۵/۲ درصد بیماران مثبت بوده است.

ANCA اولین بار توسط Davies و همکاران در سال ۱۹۸۲ در ۸ بیمار گلومرولونفریت نکروزان گزارش گردید^(۱۴). و در سال ۱۹۸۵ ارتباط آن با بیماری و گنرگرانولوماتوز کشف شد^(۱۵). این آنتی بادی ها مستقیماً علیه PR3 می باشند و معمولاً از کلاس G IgG می باشند و در رنگ آمیزی ایمونوفلورسنس به دو صورت دیده می شوند: C-ANCA دارای پاترن گرانولار منتشر در سیتوپلاسم می باشد، و P-ANCA دارای پاترن Perinuclear و گنرگرانولوماتوز می باشد و اغلب در پلی آئزیت میکروسکوپی دیده می شود. اما بین آنها هم پوشانی قابل توجهی وجود دارد. در حال حاضر از این تست در تشخیص و مونیتور کردن فعالیت التهابی در واسکولیتهای عروق کوچک نظیر بیماری و گنرگرانولوماتوز، پلی آئزیت میکروسکوپی، گلومرولونفریت نکروزان و سندرم Churg Strauss استفاده می شود.^(۱۶) در مرور نقش ANCA در ایمونوپاتوزن بیماری HSP اختلاف نظر وجود دارد. در برخی مطالعات در اکثر بیماران ANCA وجود داشته است، و حتی حضور آن باشد

References

- 1- Bagga A, Dillon MJ. *Leukocytoclastic Vasculitis. [Cassidy JT, Petty RE], Text book of Pediatric Rheumatology*, 4th ed., Philadelphia, Saunders Company, 2001: 569-573.
- 2- Robson WL; Leung AK; Woodman RC: *The absence of ANCA in patients with HSP*. Pediatr. Nephrol, 1994 ; 8(3): 295- 8.
- 3- Saulsbury FT; Kirkpatrick PR; Bolton WK: *IgA-ANCA in HSP*. Am.J. Nephrol, 1991 ; 11 (4): 295-300.
- 4- Rovel – Guitera .P; Diemert .M.C; Charuel .J.L ; et al: *IgA- ANCA in Cutaneous Vasculitis*. Br.J. Dermatol, 2000 ; 143 (1) :99-103;. (Abstract available).
- 5- Ronda .N ; Esnault .V.L.M.; Layward .L; et al: *ANCA of IgA isotype in adult HSP*. Clin Exp. Immunol , 1994; 95(1): 49-55.
- 6- Mills .J.A; Michel .B.A ; Bloch .D.A ; et al . *The American College of Rheumatology 1990 Criteria for the classification of HSP*. Arthritis . Rheum , 1990 ; 33: 11140.
- 7- Trygstad .C.W; Stiehm .E.R : Elevated serum *IgA globulin in anaphylactoid purpura*. Pediatrics ,1971 ; 47: 1023.
- 8- Kauffmann .R.H; Hermann . W.A; Meyer. C.J.L.M ; et al : *Circulating IgA immune complexes in HSP*. 1980 ; Am.J. Med, 69: 859- 65.
- 9- Giangiacomo. J.; Tsai. C.C: *Dermal and glomerular deposition of IgA in anaphylactoid purpura*. Am.J.Dis.Child, 1977 ; 131: 981.
- 10- Knight .J.F: *The rheumatic poison : a survey of some published investigations of the immunopathogenesis of HSP*. Pediatr. Nephrol, 1990 ; 4: 533 – 541.
- 11- Balmelli . C; Laux-End R; Di-Rocco D; et al: *HSP course in 139 children . Schweiz-Med – Wochenschr*, 1996 ; 126 (8) :293-8; (Abstract available).
- 12- Richard . E. Behrman; Nelson Text book of pediatrics, 16 th edit, W.B. Saunders Co. 2000.
- 13- Burke DM. *Nearly fatal case of HSP following insect bite* . Am. J. Dis. Child, 1954 ; 88:772.
- 14- Davies . D.J; Moran .J.E; Niall . J.F; et al: *Segmental necrotizing glomerulonephritis with antineutrophil Antibody: Possible arbovirus aetiology ?* BMJ , 1982 ; 285:606; .
- 15- Woude .F.J van der; Rasmussen .N; Lobatto S; et al: *Autoantibodies against neutrophil and monocytes: tool for diagnosis and marker for disease activity in Wegener granulomatosis*. Lancet I, 1985 ; 425- 429.
- 16- Savige . J; Gillis .D; Benson E; et al: *International Consensus statement on Testing and Reporting of ANCA* . Am. J. Clin. Pathol ,1999; 111: 507- 513.
- 17- Hall . S.L; Miller .L.C; Duggan .E .et al : *Wegener granulomatosis in pediatric patients* . J. Pediatr,1985; 106:739-744.